ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.12.2013
COM(2013) 850 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τη λειτουργία των ρυθμίσεων για τον μηχανογραφημένο έλεγχο της διακίνησης των υποκείμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντων τα οποία τελούν υπό καθεστώς αναστολής και την εφαρμογή των κανόνων διοικητικής συνεργασίας στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 της απόφασης αριθ. 1152/2003/ΕΚ, το άρθρο 45 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/118/ΕΚ, το άρθρο 35 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2073/2004 του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 389/2012 του Συμβουλίου

{SWD(2013) 490 final}

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τη λειτουργία των ρυθμίσεων για τον μηχανογραφημένο έλεγχο της διακίνησης των υποκείμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντων τα οποία τελούν υπό καθεστώς αναστολής και την εφαρμογή των κανόνων διοικητικής συνεργασίας στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 της απόφασης αριθ. 1152/2003/ΕΚ, το άρθρο 45 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/118/ΕΚ, το άρθρο 35 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2073/2004 του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 389/2012 του Συμβουλίου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ 2

1. Εισαγωγή 4

2. Περίληψη 4

3. Η μηχανοργάνωση της διακίνησης και των ελέγχων των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης 5

4. Η τυπωμένη έκδοση του ηλεκτρονικού διοικητικού εγγράφου ή κάθε άλλο εμπορικό έγγραφο και ρυθμίσεις ανάγκης (άρθρο 45 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/118/ΕΚ) 8

5. Αποτελέσματα της διαβούλευσης σχετικά με τη θέσπιση ρυθμίσεων για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης 9

6. Γενικά συμπεράσματα και μελλοντικές ενέργειες 10

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι συχνότερα εφαρμοζόμενοι ειδικοί φόροι κατανάλωσης είναι οι φόροι στα αλκοολούχα ποτά, τα προϊόντα βιομηχανοποιημένου καπνού και τα ενεργειακά προϊόντα (καύσιμα κίνησης και καύσιμα θέρμανσης, όπως πετρέλαιο ντίζελ και βενζίνη, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, άνθρακας και οπτάνθρακας). Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης για τις τρεις αυτές κατηγορίες προϊόντων, και οι βασικοί κανόνες, ιδίως η διάρθρωση των φόρων και των ελάχιστων συντελεστών, είναι εναρμονισμένοι σε ενωσιακό επίπεδο, ώστε να προλαμβάνονται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς, όπου δεν υφίστανται πλέον φορολογικοί έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα μεταξύ των κρατών μελών.

Για τη λειτουργία του συστήματος ειδικών φόρων κατανάλωσης στην εσωτερική αγορά, είναι αναγκαίες γενικές διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων. Οι διατάξεις αυτές αφορούν ιδίως την παραγωγή, αποθήκευση και διακίνηση, μεταξύ των κρατών μελών, προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Επίσης, είναι επιτακτική η εύρυθμη διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά όλους αυτούς τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να εφαρμόζονται ορθά οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης σε διασυνοριακές καταστάσεις. Η νομοθεσία για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης ανά συγκεκριμένο προϊόν, που αναφέρεται ανωτέρω, είναι επομένως ενσωματωμένη σε ένα σύνολο οριζόντιων κανόνων, που προβλέπονται σε διάφορες πράξεις της ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με τις πτυχές αυτές. Η παρούσα έκθεση αποσκοπεί στην αξιολόγηση της λειτουργίας των εν λόγω οριζόντιων κανόνων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που προβλέπονται στη νομοθεσία, όσον αφορά δύο κύριες πτυχές:

τη λειτουργία του καθεστώτος για τον μηχανογραφημένο έλεγχο της διακίνησης προϊόντων τα οποία τελούν υπό καθεστώς αναστολής των ειδικών φόρων κατανάλωσης και

την εφαρμογή των κανόνων διοικητικής συνεργασίας στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης.

Πρόκειται, συνεπώς, για την πρώτη συνιστώσα μιας επίσημης οικονομικής αξιολόγησης που έχει προγραμματίσει η Επιτροπή κατά τα προσεχή έτη, η οποία θα καλύπτει επίσης το πλήρες σύνολο άλλων κανόνων ουσιαστικού δικαίου που καθορίζονται στην οδηγία 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου, σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης και θα επανεξετάζει τη λειτουργία του συστήματος διακίνησης και ελέγχου των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (EMCS) της ΕΕ, το μηχανογραφημένο σύστημα παρακολούθησης της διακίνησης εντός της ΕΕ υποκείμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντων τα οποία τελούν υπό καθεστώς αναστολής των φόρων αυτών.

Είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι ο τεχνικός χαρακτήρας του θέματος καθιστά αδύνατη μια εκ νέου εξήγηση όλων των υποκείμενων εννοιών και όρων στην παρούσα έκθεση. Στην περίπτωση αυτή γίνεται αναφορά στο συνημμένο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, καθώς και στις εξηγήσεις που παρέχονται

στις ειδικές ιστοσελίδες της Επιτροπής[1]. Το συνημμένο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής εξετάζει λεπτομερώς τα θέματα που παρατίθενται στην παρούσα έκθεση.

2. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με τις νομικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην Επιτροπή μέσω της σχετικής νομοθεσίας, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει τρία τμήματα αφιερωμένα στην εφαρμογή συγκεκριμένων οριζόντιων πτυχών της ενωσιακής νομοθεσίας για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Κάθε τμήμα βασίζεται σε ενδελεχή έρευνα των σχετικών εμπλεκόμενων παραγόντων, καθώς και σε άλλες εισηγήσεις των ενδιαφερόμενων μερών και σε προβληματισμούς της Επιτροπής σχετικά με τα ζητήματα που τίθενται. Το συνημμένο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής παρέχει πλήρη επισκόπηση των συνεισφορών που συγκεντρώθηκαν σε τρεις γύρους διαβουλεύσεων των εμπλεκόμενων παραγόντων, καθώς και τα βασικά πορίσματα και την εφαρμοσθείσα μέθοδο.

Το **κεφάλαιο 3** αναφέρεται στην εφαρμογή της απόφασης 1152/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εισαγωγή της πληροφορικής στη διακίνηση και στους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Η απόφαση αυτή θεσπίζει τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης και την κεντρική χρηματοδότηση της ανάπτυξης του συστήματος διακίνησης και ελέγχου των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (EMCS).

Η συντριπτική πλειονότητα όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων αναφέρει ότι οι ρυθμίσεις διακυβέρνησης που προβλέπονται στο πλαίσιο της απόφασης λειτουργούν ικανοποιητικά και θεωρεί ότι το EMCS παρουσιάζει σημαντική βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα με χρήση εντύπων. Ωστόσο, οι εμπλεκόμενοι παράγοντες έχουν υποβάλει πολυάριθμες χρήσιμες προτάσεις για βελτιώσεις, ιδίως όσον αφορά τη σύνδεση του EMCS με τις τελωνειακές εφαρμογές. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη αυτές τις προτάσεις για περαιτέρω νομική και τεχνική επεξεργασία.

Το **κεφάλαιο 4** αφορά την υποχρέωση, που προβλέπεται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/118/ΕΚ, για την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με τις εφεδρικές διαδικασίες του EMCS, καθώς και έντυπη μορφή του ηλεκτρονικού διοικητικού εγγράφου. Οι εμπλεκόμενοι παράγοντες είναι γενικά ικανοποιημένοι με τα καθεστώτα που προβλέπονται στην οδηγία 2008/118/ΕΚ, αλλά ζητούν τυποποιημένα υποδείγματα για τα έγγραφα εφεδρικών διαδικασιών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι εύκολα αναγνωρίσιμα ως τέτοια από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η Επιτροπή θα εξετάσει την ενσωμάτωση των εν λόγω προτάσεων σε μελλοντική αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) 684/2009 της Επιτροπής.

Το **κεφάλαιο 5** συνοψίζει τις διαβουλεύσεις των κρατών μελών όσον αφορά τις πρώτες εμπειρίες από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 389/2012 του Συμβουλίου για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2073/2004. Τα κράτη μέλη θεωρούν ότι οι νέες ρυθμίσεις αποτελούν βελτίωση σε σχέση με τα προηγούμενα συστήματα που βασίζονται σε ηλεκτρονικά έντυπα, δεδομένου ότι παρέχουν τη δυνατότητα διενέργειας καλύτερου ελέγχου της ροής εργασιών και διαθέτουν εύκολα προσβάσιμο αρχείο πληροφοριών διοικητικής συνεργασίας. Διατυπώθηκαν διάφορες προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργικότητας του EMCS, τις οποίες η Επιτροπή

[1] http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/circulation_control/index_en.htm

θα συμπεριλάβει στη μελλοντική εκδοχή του EMCS και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, στις αντίστοιχες εκτελεστικές πράξεις.

3. Η ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟ ΦΟΡΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Το 2003, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν την απόφαση 1152/2003/ΕΚ με την οποία καθίσταται υποχρεωτική η εισαγωγή της πληροφορικής στη διακίνηση και στους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Σύμφωνα με την απόφαση απαιτείται από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της.

Βάσει της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έπρεπε να προσδιορίσουν και να αναπτύξουν το EMCS κατά την περίοδο από το 2004 έως το 2009. Η κύρια λειτουργία του EMCS είχε προβλεφθεί να αρχίσει την 1η Απριλίου 2009 (όλοι οι φορείς σε όλα τα κράτη μέλη όφειλαν να είναι σε θέση να εκδίδουν ηλεκτρονικά διοικητικά έγγραφα αποστέλλοντας ηλεκτρονικές αποδείξεις παραλαβής, ενώ το σύστημα με τη χρήση εντύπων συνέχισε να λειτουργεί.) Η πλήρης εφαρμογή του EMCS είχε προγραμματιστεί για την 1η Ιανουαρίου 2010 (όλες οι διακινήσεις εμπορευμάτων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης υπό καθεστώς αναστολής θα έπρεπε να διεξάγονται με τη χρήση του EMCS).

Με βάση τις συζητήσεις μεταξύ της Επιτροπής και όλων των κρατών μελών και λαμβάνοντας υπόψη τις συζητήσεις στην επιτροπή ειδικών φόρων κατανάλωσης, διαπιστώθηκε ότι ο αρχικός σχεδιασμός δεν ήταν πλέον ρεαλιστικός. Ορισμένα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν ότι είχαν τεχνικά προβλήματα με την εγκατάσταση του EMCS. Υπήρχαν επίσης νομικοί περιορισμοί, δεδομένου ότι οι συζητήσεις στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόταση οδηγίας, η οποία θα αποτελούσε τη νομική βάση για το EMCS, έλαβαν περισσότερο χρόνο από ό,τι αναμενόταν αρχικά.

Συνεπώς, η Επιτροπή πρότεινε να επανεξετάσει τον προγραμματισμό για την εφαρμογή του συστήματος EMCS και υπέδειξε 2 εναλλακτικές δυνατότητες:

(1) αναβολή της εφαρμογής και της ανάπτυξης του συστήματος EMCS κατά ένα έτος (έως την 1η Απριλίου 2010) χωρίς να αλλάξει η στρατηγική που καθορίζεται στις προδιαγραφές καθιέρωσης και πεδίου εφαρμογής·

(2) να επιτραπεί στα κράτη μέλη που θα είναι έτοιμα να εφαρμόσουν και να χρησιμοποιήσουν το EMCS μεταξύ τους πριν από τον Απρίλιο του 2010 (π.χ. την 1η Σεπτεμβρίου 2009) να ξεκινήσουν.

Κατά την 25η συνεδρίαση της ομάδας τελωνειακής πολιτικής (2 Ιουλίου 2008), οι γενικοί διευθυντές που είναι αρμόδιοι για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης αποφάσισαν με μεγάλη πλειοψηφία να υποστηρίξουν το σενάριο αριθ. 1.

Το πρώτο στάδιο λειτουργίας του EMCS άρχισε τον Απρίλιο του 2010, παράλληλα με το σύστημα με χρήση εντύπων που χρησιμοποιούνταν ήδη από το 1993. Το EMCS αντικατέστησε πλήρως το προηγούμενο σύστημα με χρήση εντύπων από την 1η Ιανουαρίου 2011.

Την 1η Ιανουαρίου 2012 άρχισε η δεύτερη φάση λειτουργίας του EMCS. Αυτή περιελάμβανε την καταγραφή των ελέγχων, την αναφορά γεγονότων κατά τις διακινήσεις και την ανταλλαγή πληροφοριών για τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

Η Επιτροπή διεξήγαγε τρεις έρευνες μεταξύ των οικονομικών φορέων και των διοικήσεων των κρατών μελών όσον αφορά διάφορες πτυχές του EMCS. Το παρόν τμήμα εξετάζει τα αποτελέσματα της έρευνας η οποία διενεργήθηκε σχετικά με ορισμένες πτυχές της εφαρμογής της απόφασης. Τα αποτελέσματα άλλων ερευνών αναφέρονται στα επόμενα κεφάλαια της παρούσας έκθεσης.

Στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας ελήφθησαν 131 απαντήσεις, εκ των οποίων 104 από μεμονωμένους οικονομικούς φορείς και ευρωπαϊκές επαγγελματικές ενώσεις, και 27 απαντήσεις από 23 κράτη μέλη. Η συντριπτική πλειονότητα των εμπλεκόμενων παραγόντων θεωρεί ότι, σε γενικές γραμμές, οι στόχοι της απόφασης έχουν υλοποιηθεί ικανοποιητικά.

Οι εμπλεκόμενοι παράγοντες αναφέρουν ότι οι ρυθμίσεις διακυβέρνησης που καθορίζονται στην απόφαση λειτουργούν ικανοποιητικά: στο πλαίσιο του έργου EMCS δόθηκαν επαρκείς πληροφορίες σε όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες και η διαδικασία λήψης αποφάσεων ανταποκρίνεται γενικά στις προσδοκίες Επομένως, η Επιτροπή δεν θα προτείνει αναθεώρηση της απόφασης.

Οι οικονομικοί φορείς είναι συνολικά ικανοποιημένοι με τις ισχύουσες ρυθμίσεις διαβούλευσης για το έργο EMCS, η οποία διαρθρώνεται γύρω από την ομάδα επαφής αρμόδια για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ECG). Ωστόσο, ορισμένοι οικονομικοί φορείς θα επιθυμούσαν να διεξάγονται περισσότερες συνεδριάσεις της ECG με περισσότερες συζητήσεις όσον αφορά πρακτικές λεπτομέρειες. Θα επιθυμούσαν επίσης να διενεργεί η Επιτροπή συχνότερα έρευνες απευθυνόμενες στις επιχειρήσεις όσον αφορά το EMCS. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τον καλύτερο τρόπο με τον οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στα αιτήματα αυτά.

Η συντριπτική πλειονότητα όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων θεωρεί επίσης ότι το EMCS παρουσιάζει σημαντική βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο σύστημα των εγγράφων σε έντυπη μορφή. Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται επίσης από το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό τεχνικών σφαλμάτων (τεχνικά σφάλματα πραγματοποιούνται σε λιγότερο από το 1 % των διακινήσεων) και τις πολύ σύντομες περιόδους που απαιτούνται για την διεκπεραίωση της διακίνησης προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (κατά μέσο όρο 6,8 ημέρες μεταξύ της επικύρωσης του ηλεκτρονικού διοικητικού εγγράφου και της αποστολής της απόδειξης παραλαβής από τον τόπο προορισμού).

Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη ορισμένες πτυχές του EMCS που χρήζουν προσοχής:

οι συνδέσεις μεταξύ του EMCS και των τελωνειακών εφαρμογών δεν λειτουργούν ικανοποιητικά και απαιτούν μη αυτοματοποιημένες παρεμβάσεις των οικονομικών φορέων και των διοικήσεων των κρατών μελών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη σύνδεση που αφορά την εξαγωγή, όταν η διαδικασία εξαγωγής αρχίζει σε ένα κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο υποκείμενος σε ειδικό φόρο κατανάλωσης οικονομικός φορέας, ή όταν τα εμπορεύματα εξέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση από άλλο κράτος μέλος·

οι ρυθμίσεις για τον χειρισμό των παρεκκλίσεων από την κανονική ακολουθία των γεγονότων κατά τη διάρκεια της διακίνησης δεν είναι πάντοτε σαφώς καθορισμένες και οδηγούν σε έλλειψη ασφάλειας δικαίου και πρόσθετες επιβαρύνσεις για τους οικονομικούς φορείς και τα κράτη μέλη·

οι οικονομικοί φορείς εξακολουθούν ενίοτε να καθυστερούν λόγω της καθυστερημένης διάδοσης πληροφοριών σχετικά με τις άδειες οικονομικών φορέων σε άλλα κράτη μέλη·

ορισμένοι παραλήπτες και ορισμένα κράτη μέλη που ενεργούν ως κράτη μέλη προορισμού εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά την ποιότητα των στοιχείων που υποβάλλονται από τους αποστολείς.

Για την επίλυση των προβλημάτων που αφορούν συνδέσεις με τελωνειακά συστήματα θα εκπονηθεί μια νέα έκδοση του EMCS, η οποία θα περιλαμβάνει βελτιωμένες συνδέσεις με τα τελωνειακά συστήματα. Η Επιτροπή θα καταβάλλει επίσης προσπάθειες να ενσωματωθούν οι ειδικές απαιτήσεις για τα προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης στις νέες τελωνειακές εφαρμογές οι οποίες θα αναπτυχθούν για την πλήρη εφαρμογή του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Αυτό επίσης συνεπάγεται αναθεώρηση των διατάξεων της οδηγίας 2008/118/ΕΚ όσον αφορά τα τελωνειακά καθεστώτα.

Η Επιτροπή διερευνά τρόπους για τη βελτίωση του χειρισμού των εξαιρέσεων, ώστε σε μελλοντική έκδοση του EMCS να μπορεί να ενσωματωθεί μια νέα λειτουργική δυνατότητα. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται την αναθεώρηση της οδηγίας 2008/118/ΕΚ, προκειμένου να αποσαφηνιστούν και να επεκταθούν οι υφιστάμενες διατάξεις στον εν λόγω τομέα.

Η Επιτροπή εξέδωσε νέο εκτελεστικό κανονισμό (εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 612/2013 της Επιτροπής), ο οποίος προβλέπει τη διανομή σε πραγματικό χρόνο των αδειών των οικονομικών φορέων μεταξύ των κρατών μελών. Η διανομή σε πραγματικό χρόνο θα είναι δυνατή το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2015.

Η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για τη βελτίωση των δοκιμών συμμόρφωσης των εφαρμογών του EMCS προκειμένου να μειωθεί η πιθανότητα να ανακύψουν προβλήματα λόγω εσφαλμένων δεδομένων.

Τέλος, ζητήθηκε από τους εμπλεκόμενους παράγοντες να προτείνουν τρόπους μέτρησης των επιδόσεων του EMCS στο μέλλον. Υπάρχει ευρεία συμφωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων παραγόντων όσον αφορά τις μελλοντικές μετρήσεις:

χρόνος που απαιτείται για την περάτωση των διακινήσεων·

χρόνος που απαιτείται για απόκριση στα αιτήματα διοικητικής συνεργασίας·

ποσοστό των διακινήσεων με σφάλματα·

ποσοστό των εξαγωγών που πρέπει να περατωθούν με το χέρι·

μετρήσιμη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων / βελτίωση της είσπραξης των εσόδων.

Οι μετρήσεις που περιγράφονται στα σημεία 1 έως 3 ανωτέρω μπορούν, κατ' αρχήν, να λαμβάνονται αυτόματα. Για τα σημεία 4 και 5 θα απαιτηθεί περαιτέρω έρευνα προκειμένου να προσδιοριστεί ο καλύτερος δυνατός τρόπος για τη συλλογή των εν λόγω πληροφοριών.

Η Επιτροπή προετοιμάζει την εκπόνηση εκτελεστικού κανονισμού σχετικά με τις στατιστικές βάσει του άρθρου 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 389/2012 του Συμβουλίου και θα λάβει υπόψη τις εν λόγω συστάσεις κατά την εκπόνηση του εκτελεστικού κανονισμού και την αναθεώρηση της λειτουργίας του κεντρικού συστήματος υπηρεσιών/διαχείρισης πληροφοριών (CS/MISE) του EMCS[2].

[2] Η εν λόγω συνιστώσα του EMCS αφορά την εξαγωγή επιχειρησιακών δεδομένων και την κατάρτιση στατιστικών εκθέσεων και θα παρέχει συνεπώς τις περισσότερες πληροφορίες για την εκπόνηση εκθέσεων όσον αφορά τις επιδόσεις.

4. Η ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΄Η ΚΑΘΕ ΑΛΛΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ (ΑΡΘΡΟ 45 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/118/ΕΚ)

Το κεφάλαιο αυτό της έκθεσης εκπονήθηκε βάσει του άρθρου 45 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου, το οποίο απαιτεί από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά τις εφεδρικές διαδικασίες του EMCS, οι οποίες καλύπτονται από τα άρθρα 26 και 27 της οδηγίας, και την έντυπη έκδοση του συνοδευτικού εγγράφου που προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 6 της οδηγίας. Για την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης η Επιτροπή πραγματοποίησε έρευνα απευθυνόμενη στα κράτη μέλη και στους αντιπροσώπους των επιχειρήσεων, ώστε να συμβάλουν στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της χρησιμότητας των εν λόγω ρυθμίσεων. Επίσης υποβλήθηκαν ορισμένα γενικά ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή του EMCS ώστε να δοθούν κατευθυντήριες γραμμές για μελλοντικές έρευνες. Συνολικά ελήφθησαν 104 απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο και κατέστη δυνατό να εντοπιστούν δύο διαφορετικά δείγματα· το δείγμα των κρατών μελών και το δείγμα των επιχειρήσεων.

Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες όσον αφορά την ισχύουσα εφεδρική διαδικασία και τα ενδεχόμενα προβλήματα σχετικά με την έντυπη έκδοση του συνοδευτικού εγγράφου. Μεγάλη πλειονότητα του δείγματος των κρατών μελών και του δείγματος των επιχειρήσεων ήταν ικανοποιημένη με την εφεδρική διαδικασία στη σημερινή μορφή της. Ωστόσο, η πλειονότητα των δύο δειγμάτων εξέφρασε την ανάγκη για ένα τυποποιημένο έγγραφο εφεδρικών διαδικασιών σε όλα τα κράτη μέλη με καθορισμένη μορφή. Η πλειονότητα των κρατών μελών ήταν της άποψης ότι ένα τυποποιημένο υπόδειγμα στο οποίο περιλαμβάνονται μόνον τα βασικά στοιχεία θα μειώσει την ανάγκη τροποποίησης των εγγράφων εφεδρικών διαδικασιών κάθε φορά που υπάρχει νέα έκδοση του EMCS. Για ορισμένους εκπροσώπους των επιχειρήσεων αποτελεί επίσης προτεραιότητα η διερεύνηση τρόπων βελτίωσης της διαθεσιμότητας πρόσβασης στο EMCS σε εθνικό επίπεδο ώστε να μειωθεί η ανάγκη προσφυγής σε εφεδρική διαδικασία.

Σχετικά με την έντυπη έκδοση του ηλεκτρονικού συνοδευτικού εγγράφου (e-AD), το 50 % των κρατών μελών θεωρεί ότι η προσθήκη ραβδοκώδικα που περιέχει ο κωδικός αναφοράς του διοικητικού εγγράφου θα ήταν χρήσιμη. Σχεδόν το 40 % του δείγματος των κρατών μελών και του δείγματος των επιχειρήσεων εκφράζει την ανάγκη για ένα τυποποιημένο έγγραφο. Θα μπορούσε να σχεδιαστεί υπόδειγμα, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει ραβδοκώδικα. Αυτό θα διευκολύνει την αναγνώριση της έντυπης έκδοσης και θα συμβάλει στην επίλυση των γλωσσικών προβλημάτων που συνδέονται με τις έντυπες εκδόσεις σε όλες τις επίσημες γλώσσες. Ωστόσο, οι ερωτηθέντες έδωσαν μεγαλύτερη προτεραιότητα στις εργασίες για τις εφεδρικές διαδικασίες, δεδομένου ότι η μεγάλη πλειονότητα των δύο δειγμάτων υπέδειξαν την ανάγκη τυποποιημένου εγγράφου εφεδρικών διαδικασιών.

Σε απάντηση στις γενικές ερωτήσεις όσον αφορά το EMCS, μια μεγάλη πλειονότητα του δείγματος των κρατών μελών και του δείγματος των επιχειρήσεων δηλώνουν ότι η εμπειρία τους από τη λειτουργία του EMCS είναι καλή έως εξαιρετική. Για τη βελτίωση του συστήματος οι ερωτηθέντες προτείνουν να γίνεται η διόρθωση των δεδομένων του ηλεκτρονικού διοικητικού εγγράφου (e-AD) μετά την επικύρωση και να επιταχυνθεί η επικαιροποίηση της βάσης δεδομένων SEED (διανεμηθέν μητρώο των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να διακινούν εμπορεύματα στο πλαίσιο του

EMCS), ώστε να είναι επικαιροποιημένη. Είναι επίσης πολύ σημαντικό να εξεταστούν τα προβλήματα που συνδέονται με το EMCS στο πλαίσιο του καθεστώτος εξαγωγής. Θα εξεταστούν περαιτέρω οι απαντήσεις που λαμβάνονται στα ερωτηματολόγια ώστε να βελτιωθούν οι επικείμενες έρευνες για τις μεθόδους και τα κριτήρια για τη μελλοντική αξιολόγηση του συστήματος EMCS και για την εφαρμογή της οδηγίας 2008/118/ΕΚ εν γένει.

Η Επιτροπή συνιστά τα ακόλουθα:

- Την ανάπτυξη τυποποιημένων υποδειγμάτων για έγγραφα εφεδρικών διαδικασιών σε όλα τα κράτη μέλη με καθορισμένη μορφή.
- Τη διερεύνηση βελτιώσεων στη διαθεσιμότητα των εθνικών συστημάτων του EMCS, προκειμένου να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση της εφεδρικής διαδικασίας.
- Για την έντυπη έκδοση του e-AD θα μπορούσε να προταθεί ένα τυποποιημένο υπόδειγμα, γεγονός το οποίο θα περιόριζε τα γλωσσικά προβλήματα. Το υπόδειγμα μπορεί να βασίζεται σε τυποποιημένα εμπορικά έγγραφα, όπως η φορτωτική CMR για τις οδικές μεταφορές. Αυτό θα πρέπει να καθιερωθεί σε εθελοντική βάση στο πλαίσιο πιλοτικού σχεδίου.
- Ο αριθμός ARC[3], με τον οποίο εντοπίζεται με τρόπο μοναδικό κάθε διακίνηση, θα πρέπει να αναπαράγεται ως ραβδοκώδικας στην έντυπη έκδοση, έτσι ώστε να διευκολύνει τους οδικούς ελέγχους, και να συνδράμει τις επιχειρήσεις στον προσδιορισμό αποστολών.

Η Επιτροπή θα ενσωματώσει, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τις ανωτέρω συστάσεις στην επόμενη τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 684/2009, η οποία προσδιορίζει το περιεχόμενο των ηλεκτρονικών μηνυμάτων του EMCS και τη διάρθρωση των εγγράφων των εφεδρικών διαδικασιών.

5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 389/2012 του Συμβουλίου τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 2012 για την αντικατάσταση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2073/2004. Ο νέος κανονισμός διευκρινίζει και εναρμονίζει ρυθμίσεις για την καταχώριση των οικονομικών φορέων, την ανταλλαγή πληροφοριών, την παραγωγή των επιχειρησιακών στατιστικών στοιχείων και το καθήκον της Επιτροπής και των κρατών μελών να διατηρήσουν και να αναπτύξουν το EMCS.

Η πρώτη έκθεση σχετικά με τη λειτουργία του κανονισμού προβλέπεται για το 2017, αλλά κρίθηκε χρήσιμο να συγκεντρωθούν οι πρώτες αντιδράσεις των κρατών μελών ως προς την εφαρμογή του κανονισμού, ιδίως στο πλαίσιο του EMCS, δεδομένου ότι ο κανονισμός επιβάλλει τη χρήση του EMCS υπό όλες τις κανονικές συνθήκες.

Μέχρι στιγμής, ο νέος κανονισμός δεν έχει οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο συνεργάζονται τα κράτη μέλη μεταξύ τους, και αυτό παρά την αύξηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τον ρόλο της κεντρικής υπηρεσίας διασύνδεσης για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

[3] Διοικητικός κωδικός αναφοράς — βλ. επίσης: http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/faq/faq_2898_en.htm για περισσότερες λεπτομέρειες και εξηγήσεις

Η αντικατάσταση των ηλεκτρονικών εντύπων από τη φάση 3 του EMCS (από τον Ιανουάριο του 2012) ήταν πολύ επιτυχής και από τη συντριπτική πλειονότητα των κρατών μελών θεωρείται ότι αποτελεί βελτίωση. Ωστόσο, το υφιστάμενο περιεχόμενο και η υφιστάμενη ροή των εργασιών θα πρέπει να επανεξεταστούν προκειμένου να διαπιστωθεί εάν είναι δυνατές περαιτέρω βελτιώσεις, ώστε να ανταποκρίνονται στις προκύπτουσες ανάγκες των επιχειρήσεων.

Τα κράτη μέλη θα επιθυμούσαν την ύπαρξη ενός μηνύματος ανάδρασης στο EMCS, παράλληλα με τη θέσπιση διάταξης στον αντίστοιχο εκτελεστικό κανονισμό, η οποία θα επιτρέπει στα αιτούντα κράτη μέλη να ενημερώνουν τα κράτη μέλη προς τα οποία απευθύνεται το ερώτημα σχετικά με τις επακόλουθες ενέργειες που έχουν αναλάβει με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν.

Ορισμένα κράτη μέλη επέκριναν τις ισχύουσες εφεδρικές ρυθμίσεις του EMCS. Η ροή των εγγράφων δεν εμπλέκει αναγκαστικά τα κράτη μέλη και θεωρείται ότι παρέχει ευκαιρίες για απάτη. Τα εν λόγω κράτη μέλη θα επιθυμούσαν μια εμπλοκή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών στη ροή των εγγράφων, αντίστοιχη με τη ροή των e-AD.

Ορισμένα κράτη μέλη θα επιθυμούσαν ένα νέο μήνυμα ώστε να καθίσταται δυνατή η διαβίβαση των πληροφοριών, όταν ένας οικονομικός φορέας δεν είναι σε θέση κατά τον έλεγχο να προσκομίσει τεκμηρίωση για τα υποκείμενα σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντα.

Ορισμένα κράτη μέλη αναφέρουν ότι ένα ποσοστό των αιτήσεων διοικητικής συνεργασίας δεν λαμβάνει απάντηση εντός της προθεσμίας του ενός μηνός ή των τριών μηνών, ή δεν λαμβάνει καθόλου απάντηση. Ένας καθοριστικός παράγοντας θα μπορούσε να είναι το γεγονός ότι το EMCS δεν υποστηρίζει τη δυνατότητα που παρέχεται στον κανονισμό (ΕΕ) 389/2012 απόρριψης αίτησης διοικητικής συνεργασίας, ή αιτιολόγησης της απόρριψης, παρότι είναι δυνατό να απορριφθεί η αίτηση διαβίβασης στοιχείων για το ιστορικό μιας διακίνησης στο πλαίσιο του EMCS. Επίσης, ορισμένα κράτη μέλη υποστήριξαν ότι το σύστημα θα μπορούσε να βελτιωθεί ώστε να μπορεί να χειρίζεται επιμέρους απαντήσεις στις αιτήσεις.

Η SEED κρίνεται ότι λειτουργεί ικανοποιητικά και είναι ως επί το πλείστον αξιόπιστη και επικαιροποιημένη. Περαιτέρω βελτιώσεις αναμένονται κατά την έναρξη ισχύος των απαιτήσεων επιπέδου υπηρεσιών σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 612/2013 της Επιτροπής.

Στο μέλλον θα πρέπει να ενσωματωθεί στο EMCS καλύτερη υποστήριξη της ανάλυσης κινδύνων.

Οι προβληματισμοί αυτοί θα ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή στις μελλοντικές εργασίες νομικού και τεχνικού περιεχομένου.

6. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Από τις έρευνες που ξεκίνησε η Επιτροπή σχετικά με τη λειτουργία των κύριων οριζόντιων κανόνων που αφορούν τη λειτουργία των ρυθμίσεων για τον μηχανογραφημένο έλεγχο της διακίνησης των υποκείμενων σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης προϊόντων υπό καθεστώς αναστολής των φόρων και την εφαρμογή των κανόνων διοικητικής συνεργασίας στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης προκύπτει σαφώς ότι οι ισχύοντες κανόνες λειτουργούν ικανοποιητικά. Ωστόσο, έχουν ληφθεί πολυάριθμες χρήσιμες υποδείξεις για βελτιώσεις, ιδίως όσον αφορά τη σύνδεση του EMCS με τις τελωνειακές εφαρμογές, την αυξημένη τυποποίηση των

εγγράφων εφεδρικών διαδικασιών, καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις για ορισμένες λειτουργίες του EMCS. Η Επιτροπή προτίθεται να ενσωματώσει τις εν λόγω προτάσεις, από κοινού με τα κράτη μέλη, στις σχετικές εργασίες τεχνικού περιεχομένου, και κατά περίπτωση, στις εκτελεστικές πράξεις.

Σε αυτή τη βάση θα διεξαχθεί μια πιο εμπεριστατωμένη αξιολόγηση του συστήματος της ΕΕ για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και κυρίως του συνόλου του συστήματος EMCS και της εφαρμογής της οδηγίας 2008/118/ΕΚ στο σύνολό της, με σκοπό την ανάληψη ενδεχόμενης πρωτοβουλίας νομοθετικής μεταρρύθμισης από το 2015.